

ПОДАТКОВА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Про туристичний збір

Державна фіскальна служба України на звернення Товариства, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), повідомляє.

Товариство поінформувало, що є податковим агентом із справляння туристичного збору (далі – Збір) та просить надати податкову консультацію з питань справляння туристичного збору.

1. Який документ та в якій формі повинен отримати податковий агент від особи, яка розміщується у готелі, для визначення виду туризму (внутрішній/в'їзний).

Відповідно до п.п. 14.1.277 п. 14.1 ст. 14 Кодексу внутрішній туризм для цілей розділу XII Кодексу - переміщення в межах території України громадян України та/або осіб, які постійно проживають на території України, в пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях.

В'їзний туризм для цілей розділу XII Кодексу – прибуття на територію України та/або переміщення в межах території України осіб, які постійно не проживають на території України, в пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях.

Разом з тим, ст. 4 Закону України від 15 вересня 1995 року №325/95-ВР «Про туризм» також визначено, що внутрішнім туризмом є подорожі в межах території України громадян України та осіб, які постійно проживають на її території.

Таким чином, на підставі відповідних документів, що підтверджують громадянство України та/або постійне проживання на території України можливо визначити належність фізичної особи – платника Збору, до категорії внутрішнього туризму.

Документом, який підтверджує громадянство, є паспорт громадянина та/або документи, передбачені п. 1 ст. 13 Закону України від 20 листопада 2012 року № 5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

2. Чи повинен податковий агент виготовляти та зберігати копії документів, що підтверджують осіб, що розміщуються у готелі, як діяти у разі заперечення осіб виготовляти копії їх паспортів.

Відповідно до п. 44.1 ст. 44 Кодексу для цілей оподаткування ведення обліку доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, має здійснюватися на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством. Забороняється формування показників податкової звітності на підставі даних, не підтверджених визначеними вище документами.

У податкового агента як суб'єкта ведення бухгалтерського обліку та нарахування податкових зобов'язань має бути підтверджуючий первинний документ, який містить відомості про господарську операцію щодо сплати цьому податковому агенту певної суми коштів платником Збору.

Порядок надання податковим агентом платнику Збору документів на підтвердження сплати ним Збору Кодексом не регулюється.

Зазначене питання регулюється, зокрема, Законом України від 6 липня 1995 року № 265/95-ВР «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», Законом України від 05 квітня 2001 року № 2346-III «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», наказом Міністерств фінансів України від 21.01.2016 № 13 «Про затвердження Положення про форму та зміст розрахункових документів, Порядку подання звітності, пов'язаної із використанням книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок), форми № ЗВР-1 Звіту про використання книг обліку розрахункових операцій (розрахункових книжок)», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11 лютого 2016 року за № 220/28350.

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи; первинні документи, складені в електронній формі, застосовуються у бухгалтерському обліку за умови дотримання вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг; у разі складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку з використанням електронних засобів оброблення інформації підприємство зобов'язане за свій рахунок виготовити їх копії на паперових носіях на вимогу інших учасників господарських операцій, а також правоохоронних органів та відповідних органів у межах їх повноважень, передбачених законами (пп. 1, 2, 6 ст. 9 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»).

3, 5, 6. *Який документ повинен мати податковий агент для підтвердження правомірності надання пільги категоріям осіб, які не являються платниками Збору, зокрема у випадках, зазначених у п.п. 268.2.2. п. 268.2 ст. 268 Кодексу.*

З метою визначення осіб, які не є платниками Збору відповідно до п.п. 268.2.2. п. 268.2 ст. 268 Кодексу необхідно отримати від особи підтверджуючі документи про віднесення її до певної категорії у вигляді посвідчення, наказу про відрядження, путівки (курсівки) на лікування, оздоровлення, реабілітацію, інші документи в залежності від категорії.

4. *Яким чином і на підставі якого документу особа має підтвердити те, що вона постійно проживає у місті, у тому числі на умовах договору найму.*

Місцем проживання фізичної особи є житло, в якому вона проживає постійно або тимчасово (п. 1 ст. 29 Цивільного кодексу України).

Відповідно до ст. 3 Закону України від 11.12.2003 № 1382-IV «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» (далі – Закон № 1382) документи, до яких вносяться відомості про місце проживання – паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист.

Громадянин України, а також іноземець чи особа без громадянства, які постійно або тимчасово проживають в Україні, зобов'язані протягом тридцяти днів після прибуття до нового місця проживання зареєструвати місце проживання (ст. 6 Закону №1382).

Законними підставами перебування на території України для іноземців та осіб без громадянства є підстави, встановлені Законом України від 22.09.2011 № 3773-IV «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».

7, 8. Чи правомірна оплата юридичною особою (туроператором) шляхом безготівкового перерахунку на рахунок готелю суми Збору за фізичну особу, яка буде розміщуватись у готелі, на підставі укладеного фізичною особою з такою юридичною особою (туроператором) договору.

Згідно з п.п. 268.6.1 п. 268.6 ст. 268 Податкового кодексу платники Збору сплачують суму Збору авансовим внеском перед тимчасовим розміщенням у місцях проживання (ночівлі) податковим агентам, які справляють Збір за ставками, у місцях справляння Збору та з дотриманням інших вимог, визначених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно з законом та перспективним планом формування територій громад (далі – Ради). В свою чергу, розміщення платника Збору у місцях проживання (ночівлі) здійснюється виключно за наявності у платника збору документа, що підтверджує сплату ним Збору, та рішення відповідної Ради (п.п. 268.6.2 п. 268.6 ст. 268 Кодексу).

Отже, сплата платником Збору здійснюється безпосередньо перед розміщенням у місцях проживання (ночівлі).

У податкового агента як суб'єкта ведення бухгалтерського обліку та нарахування податкових зобов'язань зі Збору, зважаючи на норму п. 44.1 ст. 44 Кодексу, має бути підтверджуючий первинний документ, який містить відомості про господарську операцію щодо сплати цьому податковому агенту певної суми коштів платником Збору.

Форма сплати Збору Кодексом не регулюється.

Відповідно до пп. 268.2.1 п. 268.2 ст. 268 Кодексу платниками Збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення Ради, про встановлення Збору, та тимчасово розміщуються у місцях проживання (ночівлі), визначених п.п. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 Кодексу.

Сплата Збору податковому агенту туристом (платником Збору) здійснюється в межах взаємовідносин, що регулюються Цивільним кодексом України.

Право юридичних осіб (туроператорів) сплачувати Збір замість туристів (платників Збору) Кодексом не обмежується, але на момент розміщення туриста у місці проживання (ночівлі) має бути здійснена оплата Збору та наявний документ, що підтверджує таку сплату від імені туриста як платника Збору.

9, 10. Що вважається добою для цілей справляння Збору.

Базою справляння Збору відповідно до п.п. 268.4.1 п. 268.4 ст. 268 Кодексу є загальна кількість днів тимчасового розміщення у місцях проживання (ночівлі), визначених п.п. 268.5.1 п. 268.5 ст. 268 Кодексу.

Кодексом не передбачений інший, ніж доба, період проживання для визначення бази оподаткування Збором.

Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 № 19, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 2 квітня 2004 р. за № 413/9012 (далі – Правила № 19), регламентують

основні вимоги щодо користування готелями та аналогічними засобами розміщення усіх форм власності, що здійснюють діяльність на території України у сфері надання послуг розміщення споживачам, і регулюють відносини між споживачами (фізичними особами, які проживають у готелях або мають намір скористатися готельними послугами), та готелями, виконавцями цих послуг.

Так, п. 1.3 глави 1 Правил № 19 визначено, що розрахункова година – година, яка встановлена в готелі та при настанні якої споживач повинен звільнити номер у день виїзду й після якої здійснюється заселення в готель.

Згідно з п. 3.8. глави 3 Правил № 19 плата за надання готельних послуг стягується відповідно до єдиної розрахункової години – 12 год. 00 хв. поточної доби за місцевим часом. Готель з урахуванням місцевих особливостей вправі змінити єдину розрахункову годину. Як правило, розрахункова година зазначається у внутрішніх правилах готелю.

Пунктом 3.7 глави 3 Правил № 19 встановлено, що договір про надання готельних послуг може бути укладений на визначений або невизначений термін. При укладанні договору на невизначений термін погодженим вважається найбільш короткий термін, як правило одна доба; дія договору в такому разі завершується о 12 год. 00 хв. дня, наступного за днем прибуття споживача.

Враховуючи викладене вище, відлік доби проживання розпочинається з 12 год. 00 хв. дня прибуття (заїзду) та триває 24 години до розрахункової години, встановленої готелем.

Кодексом не встановлено залежність тривалості доби від фактичного терміну проживання у місці розміщення (ночівлі).

У разі раннього заїзду до місця проживання (до 12 год. 00 хв. дня прибуття) та пізнього виїзду (після 12 год. 00 хв. дня виїзду) для цілей оподаткування Збором до кількості днів проживання додається дві доби (по одній добі за перевищення розрахункової години при заїзді та виїзді з місця проживання).

11. Який порядок повернення надлишково сплачених сум Збору у випадку дострокового залишення готелю фізичною особою, які документи повинен видати податковий агент для підтвердження надлишкової сплати туристичного збору та дострокового залишення готелю такою особою.

Відповідно до п.п. 268.6.3 п. 268.6 ст. 286 Кодексу у разі дострокового залишення особою, яка сплатила Збір, території адміністративно-територіальної одиниці, на якій встановлено Збір, сума надмірно сплаченого Збору підлягає поверненню такій особі у встановленому Кодексом порядку.

Сплата Збору здійснюється споживачем послуг з тимчасового проживання (платником Збору) надавачу цих послуг (податковому агенту) в межах відносин, що регулюються Цивільним кодексом України.

Особливість справляння Збору полягає у тому, що обов'язок щодо нарахування податкового зобов'язання зі Збору та сплати його до відповідного місцевого бюджету у встановлені Кодексом терміни має податковий агент, а платник Збору сплачує його податковому агенту.

Згідно з п. 43.3 ст. 43 Кодексу обов'язковою умовою для здійснення повернення сум грошового зобов'язання є подання платником податків заяви про таке повернення протягом 1095 днів від дня виникнення помилково та/або надміру сплаченої суми.

Якщо сплата Збору та необхідність у поверненні помилково та/або надміру сплаченої суми Збору виникла у межах одного звітного кварталу (податковим агентом не здійснені нарахування Збору за цей звітний квартал та сплата Збору до місцевого бюджету), то повернення податковим агентом платнику Збору зайво сплаченої ним суми відбувається в межах взаємовідносин, що регулюються Цивільним кодексом України.

12. Якою є ставка Збору в період з 01.01.2019 до моменту прийняття Радою рішення про встановлення Збору.

Обов'язок з прийняття рішень про встановлення місцевих податків та зборів відповідно до п.12.3. ст.12 Кодексу покладено на Ради.

У листі Міністерства фінансів України від 26.03.2018 № 11230-17-10/8220 викладена позиція, згідно з якою враховуючи що до більшості місцевих податків і зборів Кодексом визначена лише верхня межа ставки, мінімальна ставка для таких податків (зборів) дорівнює «0».

При прийнятті рішень про встановлення місцевих податків та зборів обов'язково визначаються всі елементи податку або збору, передбачені ст. 7 Кодексу, з дотриманням критеріїв, встановленим розділом XII Кодексу для відповідного місцевого податку чи збору (п.п. 12.3.2 п. 12.3 ст. 12 Кодексу).

Серед передбачених ст.7 Кодексу елементів Збору, що обов'язково відповідно до п.п.12.4.3 п.12.4 ст.12 Кодексу визначаються Радами при встановленні податків, у ст.268 Кодексу, частково або повністю змінено для Збору визначення бази оподаткування, ставок, платників, податкових агентів, порядку обчислення та сплати податкових зобов'язань.

Таким чином для забезпечення умов справляння Збору у 2019 році встановленими Кодексом необхідними умовами, що мають бути реалізованими у рішеннях Рад, є не тільки затвердження ставок Збору, але й запровадження (або не запровадження) авансових внесків, визначення та оприлюднення переліку податкових агентів.

Кодексом передбачено, у разі якщо Рада не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків і зборів, що є обов'язковими згідно з нормами Кодексу, такі податки до прийняття рішення справляються виходячи з норм Кодексу із застосуванням їх мінімальних ставок (п.п. 12.3.5 п. 12.3 ст. 12 Кодексу).

Згідно з п. 10.2 ст. 10 Кодексу Збір не міститься у переліку податків, які обов'язково устанавлюються Радами. Місцеві ради в межах повноважень, визначених Кодексом, вирішують питання відповідно до вимог Кодексу щодо встановлення Збору (п. 10.3 ст. 10 Кодексу).

Рішення Рад, прийняті за правилами, встановленими Кодексом, є складовою частиною податкового законодавства (п. 3.1 ст. 3 Кодексу).

Відповідно до п. 5.2 ст. 5 Кодексу якщо поняття, правила, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням Кодексу, для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення Кодексу.

Рішення Рад можуть застосовуватися у частині, що не суперечить Кодексу.

Отже, на територіях, по яким Радами не прийнято рішення про встановлення Збору, з 01.01.2019 до дати прийняття відповідного рішення не виникає

зобов'язання щодо сплати Збору.

Податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію (п. 52.2 ст. 52 Кодексу).